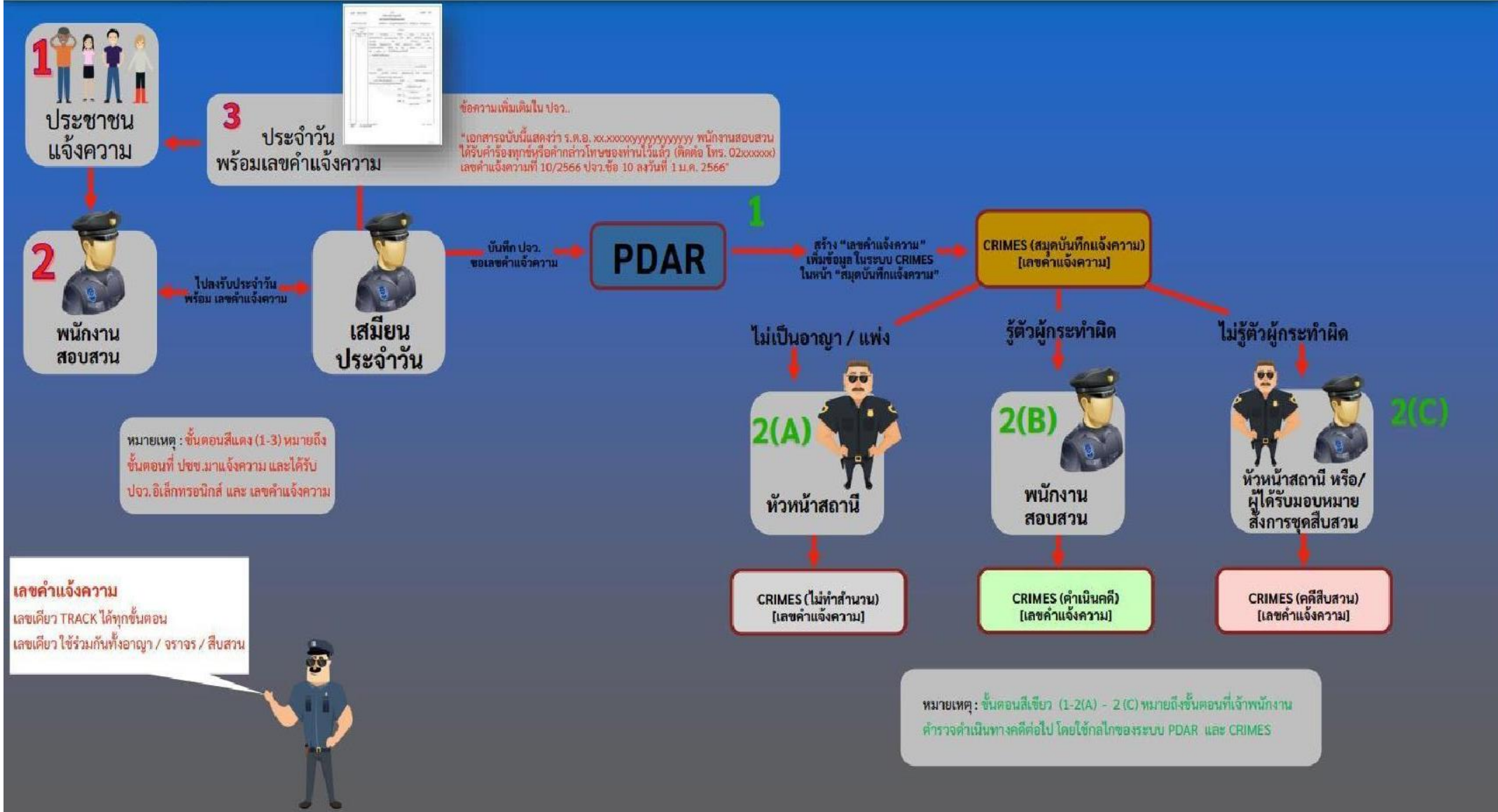

**แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่
รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา**

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ ในคดีอาญา

๑. การรับแจ้งความ การรับแจ้งความให้ผู้รับแจ้งความพึงระลึกไว้เสมอว่าการรับแจ้งความเป็นหน้าที่ที่จะต้องบริการประชาชน เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ว่า “เป็นตำรวจมีอาชีพ เพื่อความผาสุกของประชาชน” จึงต้อง รับแจ้งความ และให้บริการทุกเรื่องโดยให้ปฏิบัติดังนี้

๑.๑ การดำเนินการเมื่อได้รับแจ้งความ

๑.๑.๑ เมื่อมีผู้มาติดต่อราชการที่หน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน ไม่ว่าด้วยเรื่องใดๆ ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในขณะนั้นทุกนายอำนวยความสะดวก ให้คำแนะนำที่ถูกต้องอย่างรวดเร็ว ห้ามมิให้หลีกเลี่ยงหรือละเลยหรือปิดความรับผิดชอบ

๑.๑.๒ เมื่อมีผู้มาแจ้งความที่ไม่เกี่ยวกับคดีอาญา และผู้แจ้งมีความประสงค์จะแจ้งไว้เป็นหลักฐานเพื่อประกอบการยืนยัน รับรอง หรือตรวจสอบให้พนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ซึ่งมีหน้าที่ เกี่ยวข้องบันทึกคำแจ้งความนั้น ในสมุดรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน ส่วนการแจ้งเอกสารหายให้ บันทึกการรับแจ้งไว้ในสมุดรายงาน ประจำวันรับแจ้งเอกสารหาย

๑.๑.๓ เมื่อมีผู้มาแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญา ให้พนักงานสอบสวนทุกนายพึงระลึกอยู่เสมอว่า ผู้เสียหายอาจร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษอาจกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนได้และพนักงานสอบสวนมีหน้าที่ต้องรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษตามกฎหมาย ไม่ว่าเหตุจะเป็นจริงหรืออ้าง หรือเชื่อว่าเกิดภายในเขต อำนาจการสอบสวนของตนหรือไม่ก็ตาม ห้ามปฏิเสธว่าเหตุมิได้เกิดในเขตอำนาจตนและให้ดำเนินการ ดังนี้

๑.๑.๓.๑ การรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิด ภายในเขตอำนาจของตน โดยให้พนักงานสอบสวนรับคำร้องทุกข์ หรือคำกล่าวโทษตามระเบียบว่าด้วยการ รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ โดยให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษไว้ใน สมุดสารบบการดำเนินคดีอาญาทั่วไป หรือสมุดสารบบการดำเนินคดีจราจรทางบกไม่ว่าจะเป็นกรณี ที่ เปรียบเทียบปรับในวันที่รับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษได้หรือไม่ก็ตามหรือทำสำนวน การสอบสวนและลง รายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี แล้วรีบดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

กรณีร้องทุกข์ หรือกล่าวโทษในความผิดอาญาซึ่งมิได้เกิดในเขตอำนาจของตนหรือที่เกิดนอกราชอาณาจักร ให้รับแจ้งความโดยลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีไว้ หลังจากนั้นให้ส่งเรื่อง ไปยังพนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่รับผิดชอบเพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไป

๑.๑.๓.๒ การรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาซึ่งได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิด ภายในเขตอำนาจของตนแต่เป็นกรณีที่ผู้เสียหายขอความช่วยเหลือ แต่ไม่ยอมร้องทุกข์ตามระเบียบหรือคดี ความผิดต่อส่วนตัวซึ่งผู้เสียหายมาแจ้งความต่อพนักงานสอบสวน และคุณกรณีได้เจรจาอมความกันโดยถูกต้องตามกฎหมายก่อนที่จะมีการรับคำร้องทุกข์ตามระเบียบ หรือกรณีอื่นๆ พนักงานสอบสวนไม่ต้องทำการสอบสวน แต่ให้ลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี พรอมทั้งบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับแจ้งความไว้ใน **สมุดสารบบการรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาโดยไม่สอบสวน (แบบ ส ๕๖ - ๗๔)**

๑.๑.๔ การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าความผิดอาญาได้เกิด หรืออ้าง หรือเชื่อว่าได้เกิดใน เขตอำนาจของตน ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙

(๒) กรณีที่ไม่แน่ชัดว่าพนักงานสอบสวนคนใดในจังหวัดเดียวกัน หรือในระหว่างหลายจังหวัดให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๑ โดยให้พนักงานสอบสวนที่รับแจ้งความดำเนินการสอบสวนเบื้องต้น แล้วเสนอความเห็นไปยังผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจชี้ขาดวินิจฉัยสั่งการ

๑.๑.๕ การรับแจ้งความที่ยังไม่แน่ชัดว่าเป็นคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ หรือเป็นเรื่อง ทางแพ่ง ให้พนักงานสอบสวนบันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี แล้วรีบเสนอเรื่องให้ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นถึงหัวหน้าหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวน พิจารณาสั่งภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่บันทึกการรับแจ้งความไว้ในรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องในทางแพ่งก็ให้ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้แจ้งความทราบและลงประจำวันเกี่ยวกับคดี พร้อมให้ผู้แจ้งความลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน

กรณีผู้บังคับบัญชาหัวหน้าหน่วยงานพิจารณาวินิจฉัยสั่งการแล้วเห็นว่าเป็นเรื่องในทางอาญา ไม่ว่าจะเป็ความผิดอาญาแผ่นดินหรือความผิดต่อส่วนตัว ก็ให้พนักงานสอบสวนพิจารณาตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

๑.๑.๖ ในกรณีเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน เมื่อผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมร้องทุกข์ตามระเบียบ หรือเมื่อผู้เสียหายฟ้องคดีเสียเองโดยมิได้ร้องทุกข์ก่อน หรือเมื่อมีหนังสือกล่าวโทษเป็นบัตรสนเท่ห์หรือบุคคลที่กล่าวโทษด้วยปากไม่ยอมบอกว่าเป็นใคร หรือไม่ยอมลงลายมือชื่อในคำกล่าวโทษหรือบันทึกคำกล่าวโทษ พนักงานสอบสวนจะไม่ทำการสอบสวนก็ได้แต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากผู้บังคับการ หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ

ในกรณีผู้เสียหายขอความช่วยเหลือแต่ไม่ยอมรับทุกข้อตามระเบียบ ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการให้ความช่วยเหลือตามหน้าที่ โดยมีชักช้า หลังจากนั้นจึงรายงานผู้บังคับบัญชา หรือผู้บัญชาการสำหรับหน่วยงานที่มีอำนาจสอบสวนซึ่งขึ้นตรงต่อกองบัญชาการหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบเท่ากองบัญชาการ เพื่อจะไม่ทำการสอบสวน

กรณีดังกล่าว หากผู้บังคับบัญชามีความเห็นที่ไม่ต้องทำการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการรับแจ้งความไว้ใน สมุดสารบบการรับแจ้งความที่เกี่ยวกับคดีอาญาโดยไม่สอบสวน (แบบ ส.๕๖-๗๔)

ในกรณีเป็นความผิดอาญาแผ่นดินและไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามวรรคสองให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนว่ามีมูลความผิดหรือไม่ ถ้าปรากฏเป็นความผิดแล้วเป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องดำเนินการสอบสวนต่อไป

๑.๒ การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวน

เพื่อเป็นการสื่อสารและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับผู้แจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ รวมทั้งผู้ที่ได้รับความเสียหายในคดีจราจรทางบก ซึ่งมีผู้ใช้ผู้ต้องหาหรือญาติของผู้ตายในสำนวนชั้นสูตรพลิกศพ ได้รับทราบความคืบหน้าผลการดำเนินการของพนักงานสอบสวน ทั้งนี้เพื่อเป็นการให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียมกันจึงให้พนักงานสอบสวนถือปฏิบัติ ดังนี้

๑.๒.๑ คดีทุกประเภทที่มีผู้แจ้งความร้องทุกข์หรือกล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนให้แจ้งความคืบหน้าผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษ รวมทั้งผู้ที่ได้รับความเสียหายในคดีจราจรทางบกซึ่งมีผู้ใช้ผู้ต้องหา หรือญาติของผู้ตายในสำนวนชั้นสูตรพลิกศพทราบ โดยให้พนักงานสอบสวนเจ้าของสำนวนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีหน้าที่แจ้งความคืบหน้า

๑.๒.๒ การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษทราบให้ทำเป็นหนังสือแจ้งความคืบหน้าการสอบสวน โดยมีระยะเวลาในการแจ้งความคืบหน้าผลการสอบสวน ดังนี้

๑.๒.๒.๑ ครั้งแรก เมื่อครบกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันรับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษ

๑.๒.๒.๒ ครั้งที่สอง เมื่อครบกำหนด ๖๐ วันนับแต่วันที่แจ้งครั้งแรก

๑.๒.๒.๓ ครั้งที่สาม เมื่อสรุปสำนวนการสอบสวนส่งให้พนักงานอัยการ ทั้งนี้ หากมีการออกหมายจับ หรือจับกุมผู้ต้องหาได้ก็ให้แจ้งผู้

ร้องทุกข์หรือผู้กล่าวโทษทราบด้วย